

L'alzinar del Rieral de Santa Eulàlia

Clixé Adrià Segarra

no travessarà més una varietat litològica tan notable en els terrenys de les vores; es llençarà a córrer per la enorme extensió d'al·luvions miocènics que ell mateix anirà enfondint i omplint de dipòsits quaternaris, i esdevenint idèntica la naturalesa geològica en els terrenys propers al que li resta de curs, l'aspecte de les seves ribes serà d'un palpable uniformisme, que no el deixarà fins que, unint-se amb el Mogent, formi el Besòs, i, tot vorejant les velles muntanyes hercinianes de la Serra de Marina, atravesi el Coll de Montcada, eixint al pla de Barcelona i apropant-se a la seva desembocadura a la Mediterrània, on formarà un notable delta.

Aquestes característiques són semblants a les dels altres afluents del Besòs, rius de parecudes qualitats i moltes analogies. En ço que potser es diferencien més és en el règim. Mentre el Mogent i el Tenes, quasi paral·lels al Congost, porten aigua bona part de l'any, aquest darrer no és pas així; és encara d'una irregularitat més forta, d'un caràcter torrencial més agut. Quan al nord del Vallès, en aquestes muntanyes que són excel·lent centre de precipitacions aquoses, s'hi forma negra nuvolada i la pluja hi és abundant, si la terra no està molt assedegada no tarda gaire a baixar per la riera una imponent massa líquida que arrasa tot ço que troba al seu pas; l'aigua tèrbola, roja, denota prou bé l'eficàcia erosiva que ha assolit aquella «rierada». Més, això sols esdevé quan la pluja ha estat persistent i general; i encara aquestes avingudes són d'efímera durada, momentànies. Per la primavera, quan el sol està saturat, xop de líquid, es perllonga per un quant temps la corrent, que sovint es redueix a un migrat fil, i aquí s'infiltrarà per

a reparèixer un tros més avall. Però quan venen les fortes calors i l'intensa evaporació, llavors el líquid desapareix de la superfície i queda el llit del riu completament sec, àrid, pedregós; els còdols i palets guarden encara aquells inesborrables senyals que els hi ha donat una llarga estada submergits dintre les aigües.

Aquest mateix règim torrencial ha influït notablement en la topografia de les seves vores: per l'erosió principalment, i també perquè quan el riu no troba obstacles que li barrin el pas pren una direcció francament rectilínea, que, més o menys aproximada, dura des de que surt de l'engorjat septentrional fins l'aiguabarreig amb el Mogent. En tot aquest tros, de notable longitud, no desvia gaire l'orientació N.-S. que porta, però una volta convertit en el Besòs, topa amb la barrera granítica de la serra de Marina, i seguint vorejant aquestes muntanyes, cerca l'eixida per Montcada, rebent per la riba esquerra bon nombre de torrents i xaragalls, i per la dreta altres corrents vallesanes importants: el Tenes, la riera de Caldes i el riu Ripoll.

D'una manera especial és notable la primera, perquè en el seu origen corre per les contrades més pintoresques del Vallès septentrional: la Vall de Sant Miquel del Fai, Bigues i Riells, on hi ha interessants fenòmens hidrològics, els indrets de les cascades bellíssimes i gorscs profunds d'aigües cristal·lines, on emmirallen llurs figures gràcils les fades i encantades que les tradicions conter. que habiten aquells llocs poètics i encisadors; de les coves i grutes que, obertes en els cingles, són fetes a posta per les formoses llegendes que el poble hi ha bastit. El Ripoll, l'últim dels rius esmentats, és digne d'especial atenció perquè mentre els altres afluents travessen zones predominantment agrícoles, la d'ell és netament industrial; els establiments fabrils són freqüents a les seves vores, tenint tan aprop un centre productor com és Sabadell.

Es també interessantíssim l'estudi de la manera que l'home, transformant sempre l'estructura del paisatge natural, ha influït en el del Congost, procurant adaptar les condicions locals per acomodar-se a les seves necessitats. És innegable que en els segles que les vores del riu estan habitades, aquestes han canviat sovint la fesonomia.

De manera, doncs, que la nostra riera, de la qual sols en recordem els dies de fortes pluges, esperant veure amb goig i curiositat córrer les aigües de les fortes revingudes, és ben digne d'interès i d'estudi. La seva importància en la vida de la comarca, mig ignorada, a poc que hom profunditzi, es nota tot seguit. I és per això que nosaltres, fills de la capital vallesana, que creix a les seves ribes, li rendim ara i sempre tribut de la nostra admiració i reconeixement.

